

Praha, 16. srpna 2021

Otevřený dopis iniciativy Zálohujme.cz ministru životního prostředí ČR

Vážený pane ministře,

dne 27. dubna 2021 zveřejnilo Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP) dokument „Návrh Strategického rámce cirkulární ekonomiky České republiky 2040“ (Cirkulární Česko 2040)¹. Dokument sice mnohokrát říká, že je nutné podporovat vznik oběhového hospodářství, ale zcela opomíjí možnou cirkularitu jednorázových obalů v nápojovém průmyslu.

Iniciativa Zálohujme.cz usiluje o zavedení plošného zálohového systému na nápojové PET lahve a plechovky v ČR, aby jeho prostřednictvím byla splněna jedna ze tří vzájemně provázaných podmínek uzavření a fungování lokální materiálové smyčky, což jsou:

1. **vhodný ekodesign** výrobků či obalů konkrétního typu (aby mohly být po použití recyklovány znovu a znovu pro naplnění principu cirkularity);
2. **maximálně účinný sběr** těchto použitých výrobků/obalů, který zajistí dostatek kvalitně vyříděného a hygienicky čistého materiálu (aby se jej vysbíralo co nejvíce v co nejvyšší kvalitě a čistotě potřebné k recyklaci pro další použití zpět v potravinářství a aby ho zároveň co nejméně končilo volně pohozeného na veřejných prostranstvích – tzv. littering PET lahví a plechovek by se po zavedení záloh snížil až o 95 %);
3. **recyklace** vyříděného materiálu z daného typu výrobků/obalů opět do stejného typu výrobku/obalu (abychom uzavřeli tok materiálu a umožnili jeho mnohonásobnou recyklaci s minimální ztrátou kvality).

Jen současné splnění těchto tří podmínek zajistí cirkularitu nápojových obalů. Pro český nápojový průmysl to nebude nic nového – oběh skleněných lahví funguje – i díky zálohám – v Česku dlouhodobě.

Je potřeba zavést oběhovost také do zbývajících nápojových obalů – PET lahví a plechovek. Ač se tyto nehodí k znovuplnění, je možno materiál, z něhož jsou vyrobeny, využívat cirkulárně a recyklovat je tedy „z lahve do lahve“ resp. „z plechovky do plechovky“. K nastartování oběhovosti však u nás chybí právě splnění podmínky č. 2 (tj. efektivní sběr obalů) formou plošných záloh, k němuž je potřeba součinnost MŽP.

Oceňujeme, že dokument Cirkulární Česko 2040 obsahuje věty jako: ... *Strategické prostředí v ČR dále zahrnuje řadu odvětvových iniciativ, které se týkají účinného využívání zdrojů a oběhového hospodářství.* (str. 23); ... *Je tedy nezbytné účinné nakládání s materiály a odpady, aby zdroje v českém hospodářství spíše obíhaly, než aby jím jen procházely.* (str. 54); ... *Podporovat cirkulární obchodní modely založené na uzavřených materiálových cyklech.* (str. 110); ... *Podporovat lokální uzavřené cykly v rámci spotřeby vybraných výrobků* (str. 117); ... *Podporovat efektivní uzavírání materiálových toků,*

1 STRATEGICKÝ RÁMEC CIRKULÁRNÍ EKONOMIKY ČESKÉ REPUBLIKY 2040, <https://bit.ly/3dtY8w7>

pro vybrané komodity, jejichž skutečná recyklace je v současné době na nízké úrovni: kovy, textil, dřevo, plasty aj. (str. 120).

Dokument Cirkulární Česko 2040 sice čerpá z řady odborných zdrojů včetně podkladů OECD, bohužel však ignoruje právě doporučení OECD pro ČR², kde je **na třech místech výslovně uvedeno, že Česko má „zvážit možné rozšíření plošného zálohového systému na nápojové PET lahve, pokud se chce víc přiblížit plnění cílů sběru“** (str. 36, 72 a 78). Český dokument, který jinak z materiálů OECD doslovně přebírá celé pasáže, zatím tato doporučení k zálohám ignoruje a k možnému rozšíření záloh přebírá pouze jiný odstavec, věnující se zálohám na obaly pro nebezpečný obsah (str. 110).

Žádáme MŽP, aby do strategického rámce Cirkulární Česko 2040, ještě než bude materiál předložen v 2. polovině roku 2021 do vlády, zahrnulo i doporučení OECD týkající se zvážení záloh na nápojové PET lahve a plechovky.

Jménem Iniciativy ZÁLOHUJME:

Alessandro Pasquale, Mattoni 1873 a.s.

Filip Bernard, Rodinný pivovar Bernard a.s.

Pavel Vavruška, Sodovkárna Kolín s.r.o.

Jan Bareš, Trash Hero Czech Republic, z.s.

Luděk Jošt, WTS-J a.s.

² Towards a National Strategic Framework for the Circular Economy in the Czech Republic (Analysis and a Proposed Set of Key Elements); <https://bit.ly/3wa09E4>